

Відношення мовця до чоловіка, якого називають *macho*, варіюються у різних культурах від край негативною – «приниження, зневага» (*macho de cabrío* – «козел, собака») – край позитивною – «повага, захоплення чоловічими якостями» (*hombre muy viril* – «справжній чоловік, орел, герой») [Садикова 1998, с. 396].

У зв'язку з великою кількістю конотацій використання слова *macho* залежить від того, яку життєву позицію займає сам мовець, а також від того, як прийнято інтерпретувати мачизм у його найближчому оточенні [Котовская 2004, с. 59]. Там, де мачизм люто критикується представниками феміністського руху, чоловіка називають «мачо», коли хочуть підкреслити його неосвіченість, грубість манер, нічим не завуальовану сексуальність. І, навпаки, там, де ще є сильними традиції патріархального образу життя, промовляють поважливо: «Він – справжній мачо».

Таким чином, розглянувши ряд лексичних одиниць, що представляють собою «входи» у концепт «чоловік» в іспанській мові, а також похідні цих лексем та різні варіанти вживання, можна виділити наступні риси, притаманні «чоловічому» у культурі країн, де говорять іспанською мовою, та зробити наступні **висновки**: по-перше, у лексичному фонді іспанської мови чоловіче начало представлено достатньо багатим синонімічним рядом номінацій чоловіка (*hombre, varón, macho, caballero...*); наявністю позитивних конотацій у словосполученнях з *hombre, varón* (*hombre bueno, santo varón* та ін.). По-друге, образ мужності, що історично передається словами *hombre, varón, macho* зберігся до теперішнього часу: поруч з різноманітними варіантами сучасного слововживання *hombre, varón, macho, caballero* в них частково зберіглося етимологічне значення слова, що апелює до тих чи інших позитивних чоловічих якостей (гідність, честь, сила, відвага та ін.). По-третє, слово *macho* створило термін «мачизм», з яким пов'язані такі чоловічі якості, як загострене почуття власної гідності, лідерство, прагнення до завойовування поваги в очах суспільства (*todo un hombre, hombre de pelo en pecho* та ін.). Крім того, можна виділити такі негативні риси іспанської маскуліності як культ сили, агресивність, відношення до жінки як до власності, нехтування смерті, культ сексуальності чоловіка, які, безперечно, також знаходять своє яскраве відображення у лексичному фонді іспанської мови та представляють собою цікавий матеріал для подальшого дослідження.

Література

- Архангельская А. Красавец-мужчина в чешской языковой картине мира // Когнитивные, культурологические и контрастные аспекты лингвистики. – М. – 2001. – № 4. – С. 45-56. Аскольдов С.А. Концепт и слово // Русская словесность: Антология / Под ред. В.Н. Нерознака. – М.: Academia, 1997. – № 8. – С. 267-280. Большой русско-испанский словарь / Под ред. проф. Г.Я. Туровера. – М.: Русский язык-Медиа, 2004. – 832 с. Григорьев А.А. Концепт и его лингвокультурологические составляющие // Вопросы филологии. – 2006. – № 3. – С. 64-65. Дэвид Д. Гилмор Становление мужественности: культурные концепты маскулинности / Пер. с англ. – М.: РОССПЭН, 2005. – 264с. Испано-русский словарь современного употребления / Под ред. А.В. Садикова. – М.: Русский язык, 1998. – 896с. Испано-русский словарь: Латинская Америка / Под ред. Н.М. Фирсовой. – М.: Русский язык медиа, 2004. – 1154с. Кирилина А.В. Мужественность и женственность как культурные концепты // Методологические проблемы когнитивной лингвистики/Под ред. И.А. Стернина. – Воронеж: Воронежский государственный университет, 2001. – № 6. – С.147-149. Котовская Л.Г., Шалыгина Н.В. Феномен мачизма // Мужской сборник: Мужское в традиционном и современном обществе. – М.: Лабиринт, 2004. – Вып. 2. – 264с. Лосев А.Ф. Бытие. Имя. Космос. – М.: Мысль, 1993. – 342с. Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 456с. Раевская М.М. Испанское языковое сознание Золотого века (XVI – XVII вв.). – М.: КомКнига, 2007. – 304с. Степанов Ю.С. Язык и метод. К современной философии языка. – М.: Языки русской культуры, 1998. – 784с. Academia Española. Diccionario de la lengua española. – Madrid.: Espasa, 2002. – 985p. Diccionario compacto de la lengua española. – Barcelona: Larousse Planeta, 1996. – 834p.

ПОЗДНЯКОВ Д.О.

(Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова)

ОБРАЗНАЯ СХЕМА ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА КАК КОМПОНЕНТ КОГНИТИВНОЙ СТРУКТУРЫ КОНЦЕПТА INSANITY

У статті розглядається концептуалізація феномену INSANITY на базі образної схеми РУХ ТРАЕКТОРУ. У ході дослідження було використано семантичний та когнітивний аналіз мовних одиниць, які вербалізують концепт INSANITY. Це дало змогу пояснити когнітивне підґрунтя існування та функціонування схеми РУХ ТРАЕКТОРУ як засобу концептуалізації INSANITY.

Ключові слова: образна схема, траектор, база, профіль, концептуальна метафора, концепт, концептуалізація.

Поздняков Д.А. Образная схема ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА как компонент когнитивной структуры концепта INSANITY. В статье рассматривается концептуализация феномена INSANITY на базе образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА. В ходе исследования применялся семантический и когнитивный анализ языковых единиц, которые вербализуют концепт INSANITY. Это позволило объяснить когнитивное основание для существования и функционирования образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА как способа концептуализации INSANITY.

Ключевые слова: образная схема, траектор, база, профиль, концептуальная метафора, концепт, концептуализация.

Pozdnyakov D.O. Image Schema MOVEMENT OF TRAJECTOR as a Component of the Cognitive Structure of the Concept of INSANITY. The article is dedicated to the study of the cognitive construal of the phenomenon of INSANITY on the basis of the image schema MOVEMENT OF TRAJECTOR. The research involves the semantic and cognitive analysis of the language units which lexicalize the concept of INSANITY. This permits to highlight the cognitive foundation for the existence and functioning of the image schema MOVEMENT OF TRAJECTOR as a means of conceptualization of INSANITY.

Key words: image schema, trajector, base, profile, conceptual metaphor, concept, conceptualization.

Данное исследование посвящено изучению образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА, структурирующей определенный сегмент концепта INSANITY. Концепт в данном исследовании понимается, как “дискретное ментальное образование, являющееся базовой единицей ментального кода человека, и обладающее упорядоченной структурой, представляющее собой результат когнитивной деятельности личности и общества, и несущее комплексную информацию об отражаемом предмете или явлении” [Попова, Стернин 2007, с. 34].

Объектом исследования являются лексические единицы и фразеологизмы, вербализующие концепт INSANITY.

Предметом исследования послужила образная схема ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА, которая является компонентом когнитивной структуры концепта INSANITY, и служит доменом источника при метафоризации лексических единиц, вербализующих данный концепт.

Целью работы является исследование концептуализации феномена безумия на базе образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА.

Цель определяет решение следующих **задач**: 1) выделение компонентов образной схемы ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА; 2) определение мотивационной базы данной схемы при концептуализации феномена безумия; 3) описание спектра метафоры при образном переосмыслении лексических единиц, обозначающих движение траектора, как таковых, которые вербализуют концепт INSANITY; 4) моделирование когнитивной структуры данного сегмента концепта INSANITY путем выявления концептуальных признаков и пропозиционной схемы.

Абстрактные концепты формируются в сознании благодаря метафорическому переносу на базе более примитивных ментальных репрезентаций, таких как чувственные образы и образные схемы (image schemas).

В данной работе изучается роль образных схем при концептуализации феномена сумасшествия. Марк Джонсон в своей работе “Философское значение образных схем” указывает на то, что термин “image schema” (образная схема) впервые упоминается в двух работах “The Body in the Mind” М. Johnson и “Women, Fire and Dangerous Things” G. Lakoff [Johnson 2005, с. 16], где авторы объясняют, как органическое, телесное взаимодействие с окружающей средой может порождать значение, воображение и рассуждение. “Все значения, мысли и символические выражения основаны на моделях телесного восприятия и движения” [там же, с. 18]. Образные схемы определяются как структуры сенсорно-моторного опыта, которые могут использоваться для понимания абстрактных концептов и при абстрактном мышлении, они являются “дистилляторами пространственного и временного опыта” [Oakley 2007, с. 215]. В структуре концептуальных метафор образные схемы позволяют использовать логику сенсорно-моторного опыта при выполнении высокоорганизованных когнитивных операций, относящихся к абстрактным сущностям.

Изучаемый сегмент концепта INSANITY основан на метафорическом переосмыслении, так как он в значительной степени основан на когнитивной проекции из домена источника образной схемы ИЗМЕНЕНИЯ ПОЛОЖЕНИЯ В ПРОСТРАНСТВЕ на домен цели ПСИХИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ.

Рассматриваемый сегмент концепта INSANITY основан на пространственной метафоре движения траектора, где профилируется **траектория** движения.

В данном случае модель концепта INSANITY, основанная на образной схеме ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА, базируется на метафоре INSANITY IS DEVIATION. Нормой в рассматриваемом случае мыслится прямолинейное движение траектора (STRAIGHT MOVEMENT): “straight – without a **bend**, **angle**, or **curve**; not curved; direct”. Отклонение от движения по прямой расценивается как безумие. При дефиниционном анализе лексемы “straight” можно прийти к выводу, что идея “неизогнутости, ровности” в англоязычной картине мира является стереотипом нормального, а следовательно социально приемлемого, нравственно-нормативного поведения. Это распространяется на *моральные стороны человеческого поведения* “straight – without circumlocution; frank; candid” (честный, откровенный); “straight – honest, honorable, or upright, as conduct, dealings, methods, or persons” (благородный, достойный уважения); “straight – thoroughgoing or unreserved” (бескомпромиссный, откровенный). *Правовые нормы* выявляются при рассмотрении следующих дефиниций лексемы “straight”: “straight – not engaged in crime; law-abiding; reformed” (не задействованный в преступной деятельности, законопослушный, исправившийся), “to go straight – to live a law-abiding life; no longer engage in crime” (жить согласно законам; перестать заниматься

преступной деятельностью). *Умственные нормы* также кодируются в семантической структуре “straight”: “straight – right or correct, as reasoning, thinking, or a thinker” (правильный, безошибочный, истинный – о рассуждении, мышлении, и человеке, способном к данному виду деятельности). *Функциональные характеристики* репрезентируются в следующей дефиниции: “straight – in the proper order or condition” (в порядке, в надлежащем состоянии), “straight – unmodified or unaltered” (неизменный). Следует отметить, что образ движения по прямой линии символизирует и *социально укоренившиеся стереотипы человеческого поведения* “straight – traditional; conventional” (традиционный, условленный).

Спектр концептуальной метафоры INSANITY IS DEVIATION охватывает нарушение всех вышеперечисленных норм, т.е. сценарий отклонения от стереотипных форм социально одобряемого поведения (что образно кодируется в виде движения не по прямой линии) предполагает, что поведение субъекта будет расцениваться как *аморальное*; часто *выходящее за правовые рамки* (поскольку человек в состоянии безумия не способен к контролю поведения, он часто совершает преступления); *безумное* (т.е. не продиктованное рассудком, здравым смыслом); с *отсутствием функциональных характеристик* (так как безумец не может функционировать как нормальная общественная единица); *нарушающее стереотипы* (а значит непредсказуемое, вызывающее опасения).

Рассматриваемая нами схема INSANITY IS DEVIATION состоит из следующих структурных элементов: *траектора* – объекта, который движется по отношению к базе (в нашем случае это **человек**); *базы* – концептуальной сферы, в которой приобретает значение профиль (**прямая линия**) и *профиля*, который соотносится с базой как фигура и фон, и включается вместе с базой в единую структуру сознания (**отклонение от прямой линии**) [Селіванова 2010, с. 609-610]. Оппозиция базы и профиля в рассматриваемом случае проявляется в том, что представление о **прямой линии** является той частью знаний, без которых невозможно представить **отклонение** от нее.

Данная схема, концептуализирующая изучаемый сегмент концепта INSANITY, объективируется 23 лексическими единицами в его номинативном пространстве. Выборка складывается на материале англоязычных толковых словарей и Тезауруса Роже. По нашим наблюдениям отклонение траектора от прямой линии профилируют следующие лексические единицы.

В четырех лексических единицах отклонение от прямой линии выражается префиксом “de-”, что выявляется при проведении дефиниционного и этимологического анализа: “to deviate – to turn *aside*, as from a route, way, course, etc.; < L *dēviātus* turned from the **straight** road.” В данном случае база выражается корнем “via” (от лат. “дорога”, “путь”), а профиль – сочетанием корня с префиксом “de-” (< L *dē-*, prefixal use of *dē* (prep.) from, away from, of, out of”), обозначающим “отход”, “отклонение”, т.е. отклонение от прямого пути. Производными лексемами “deviate”, обозначающими психические отклонения являются “deviant”, и “deviation”, которые согласно Тезаурусу Роже входят в группу слов “neural” и “delirious”.

Схема отклонения от прямой линии реализуется и в лексемах “delirious” и “delirium”, где база эксплицирована корнем “līr” (от лат. “борозда”), а профиль – сочетанием корня с приставкой “de-”. Образом метафорического переноса служит кривая борозда, проложенная во время вспахивания поля. В норме она должна быть прямой. При этом метафора высвечивает такую характеристику концепта INSANITY как нефункциональность: поле с кривыми бороздами малоприспособно для засеивания, из чего следует предположение о сомнительных умственных, либо физических качествах человека, который их прокладывал.

Подобным образом в лексемах “derange” и “deranged” база эксплицируется корнем “range” (от стар. фр. “ряд”, “последовательность”), а профиль – сочетанием приставки “de-” с корнем, т.е. доменом источника метафорического переноса является выход из ряда. Спектр метафоры также охватывает такие характеристики как чужеродность (то, что исключается из последовательности), непредсказуемость, отсутствие здравомыслия, нарушение логики, так как последовательность мышления и поведения является логически выстроенной системой, из которой ничего не должно выпадать.

Доменом источника метафорического переноса в лексемах “derail” (of a train, streetcar, etc. *to run off the rails of a track*), и “derailed” является схождение поезда либо трамвая с рельсов. База эксплицируется корнем “rail” (рельсы), а профиль – сочетанием корня с приставкой “de-”. Основанием метафорического переноса служит сравнение умственной деятельности с механизмом, в данном случае с поездом (ср. концептуальную метафору, выделенную Дж. Лакоффом MIND IS A MACHINE [Lakoff, Johnson 2003, с. 28-29]). Сошедший с рельсов поезд теряет способность к передвижению, а также, вероятно, ломается, деформируется в результате крушения. Дополнительное ассоциативное поле возникает при совпадении домена источника метафоры “mentally derailed” и домена цели метафоры “train of thoughts”, где высвечивается такой концептуальный признак как “нарушение хода и последовательности мыслей”. Мысли сравниваются с вагонами поезда, целостность которого нарушается при схождении с рельсов.

В четырех фразеологизмах схождение субъекта с правильной траектории профилируется наречием “off – away from a **path, course**, etc.; **aside**”: “to be **off**”, “to go **off**”. База имплицитно кодируется наречием

“off” (“path”, “course”), профіль актуалізується сімєю *away from*. Т.е. дані лексическіє єдності такжє образно переосмыслюють відхилення від прямого шляху.

Фразеологізм “off the rail” подібно вищеразглянутому слову “derailed” образно переосмыслює сходження поїзда з рейсів. При цьому база повністю експліцирована компонентом “rail”, а профіль актуалізується завдяки його поєднанню з нареччям\предлогом “off”.

В свою чергу словосполучення “off the beam” ізначально означало відхилення літака від правильного курсу “off course, on the wrong track” внаслідок того, що пілоту не поступають радіосигнали з землі. “Beam/radio beam” – радіосигнал “a narrow beam of radio signals transmitted by a radio or radar beacon, radio telescope, or some other directional aerial, used for *communications, navigation, etc*”. Спектр метафори охоплює такжє такіє концептуальні ознаки, як порушення функціонування, відсутність відповідної реакції, непередбачуваність і неспроможність сприймати інформацію.

Фразеологізми “to send smb. round the bend/round the twist” або “to turn round the bend/round the twist” такжє ґрунтуються на метафорическому переносі фізического дієвства на ментальне поведіння: відхилення від курсу в сторону (за кутом): “bend – a **curved part**, as in a *road or river*”, “twist – a bend, as in: a twist in the *road*”. База імпліцитно представлена в семантическій структурі компонентів фразеологізма “bend” і “twist” (*road, river*), а профіль актуалізується сімєю *a curved part* і глаголом “to turn”, означуючим відхилення від курсу “to **change or cause to change** in *course, direction, etc*” або предлогом “round” (in or to **another or opposite direction, course**).

Слово “screwball” в значенні “сумасшедший”, “безумный”, є семантическим дериватом від бейсбольного терміна со значенням “бросок по дуге з обратним вращенням”. Т.е. після подачі м'яч летить по дугі, сміщаючись в протилежному напрямку по порівнянню з обычним броском. При дефініційному аналізі прямого значення данної лексики такжє виділяється база (*straight line*) і профіль (актуалізується семами *not* і *curve*): “a (pitched) ball that does **not** travel in a *straight line*”, “a pitched ball that **curves** toward the side of the plate from which it was thrown”.

Метафоризація прямого значення лексики “scooters” (від “scooter” – самокат), вєроятно, ґрунтується на нерівномірному, неплавному русі самоката по извилистой траєкторії. Чоловік, катаючись на самокаті, відталкується від землі однією ногою, не участвує активно в процесі передвигнення. Це такжє може викликати асоціації з фізическою ушкодженістю, котра образно переосмыслюється як умственна.

Во второй групі слів, вербалізуючих розглядаємый сегмент концепта INSANITY, образно переосмыслюється блудання, переміщення в просторі по некоторой иррегулярной траєкторії, неспроможність знайти орієнтир, втраченість, т.е. переміщення не по прямій лінії.

Глагол “to rave” в прямому значенні означає “блудать, заблудиться, отбиться от стада, от хозяина”. Їго переносне значення – бредити, бессвязно говорить. Соответствующее значення мають і єго производні “raver (n)”, “ravers (adj)”, “raving (adj)” (безумец; проявляющий симптомы безумия): “to rave – to *wander* (to proceed in an **irregular course**; meander), *stray* (to **wander away**, as from the *correct path* or from a given area), *rove* (to **wander about** (a place) with **no fixed direction**)”. При двухступенчатом дефініційному аналізі виділяється база (“course”, “correct path”, “fixed direction”), і профіль, актуалізуючийся семами *irregular*, *away*, *not fixed*. В спектрі всіх цих метафор входять такжє такіє ознаки як чужеродність, втраченість, бєспомощність.

Подібно і глагол “to ramble” і єго производне “rambling”, котріє входять в тезаурусну групу лексики “delirious” со значенням “mentally imbalanced” мають следующее прямое значення “to follow a **winding course; meander**” (петлять, відхилятися). В данному випадку такжє виділяється база (*course*) і профіль (**winding course**).

Прилагательні “(mentally) aberrant” і єго производні “(mental) aberrance\aberrancy\aberration (n)”; а такжє “erratic (adj)” і “hallucinate (v)”, “hallucination (n)” подібно вищеприведенним прикладам в прямому значенні означають або етимологічески означали відхилення від курсу: “< L aberrāre – to wander away”; “< L erraticus, from errāre to wander”; “< L ālūcinārī to wander” де такжє виділяється база (*course*) і профіль (**irregular course**) при дефініційному аналізі другої ступені “to wander – to proceed in an **irregular course; meander**”.

В результаті проведеного дослідження можна прийти к следующим **выводам**: вивчаємый сегмент концепта INSANITY представлений в виде пропозиційної схеми INSANITY IS DEVIATION, в основу котрої лягає образна схема ДВИЖЕНИЕ ТРАЕКТОРА, состоящая из таких структурных элементов, как траектор, база і профіль. Скрипт русі по прямій лінії расценивается как психически нормальное состояние, а відхилення від прямолінійного русі трактується як патологія, в нашому випадку, безумня. В результаті дослідження можна виділити такіє концептуальні ознаки INSANITY як “непередбачуваність”, а внаслідок і “небезпека”, “відхилення від норми”, “дисфункція”, “рушіння”, “чужеродність”.

Перспективой дальнейшего исследование является изучение других образных схем при концептуализации абстрактного феномена безумия, выделение дополнительных концептуальных признаков и структурирование номинативного поля концепта INSANITY.

Литература

Арутюнова Н.Д. Язык и мир человека / Н.Д. Арутюнова. – М.: “Языки русской культуры”, 1999. – 896 с.
 Попова З.Д., Стернин И.А. Когнитивная лингвистика / З.Д. Попова, И.А. Стернин. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 314, [6] с.
 Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2010. – 844 с.
 Evans V., Green M. Cognitive Linguistics An Introduction / V. Evans, M. Green. – Edinburg: Edinburgh University Press, 2006. – 830 p.
 Johnson M. The Philosophical Significance of Image Schemas / M. Johnson // From Perception to Meaning – Image Schemas in Cognitive Linguistics. – Berlin: Mouton de Gruyter, 2005. – P.: 15-35.
 Lakoff G., Johnson M. Metaphors We Live By / G. Lakoff, M. Johnson. – London: The University of Chicago Press, 2003. – 277 p.
 Oakley T. Image Schemas / T. Oakley // The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – P.: 214-235.
 Oxford Dictionaries Online [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.oxforddictionaries.com>.
 Roget's 21st Century Thesaurus [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://thesaurus.com>.
 Webster's Online Dictionary – with Multilingual Thesaurus Translation [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.websters-online-dictionary.org>.

ПОПОВИЧ Т. І.

(Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕСКРИПЦІЇ ЕМОЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ *FEAR/СТРАХ* (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОГО АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ДИСКУРСУ)

У статті встановлюються гендерні особливості дескрипції емоційного концепту СТРАХ у сучасному англomовному художньому дискурсі. Суб'єкти дискурсу чоловічої статі використовують більше розмовної лексики і сленгу, ширший спектр конвенціональних і образних метафор, метафоризованих порівнянь і епітетів, а жінки – риторичних запитань. Дескрипції чоловічого страху суб'єктами дискурсу жіночої статі фокусуються на зовнішніх проявах емоції, а дескрипції жіночого страху – на внутрішніх психічних станах, у той час як у суб'єктів-чоловіків ця різниця відсутня.

Ключові слова: емоційний концепт, дескрипція, гендер, англomовний художній дискурс.

Попович Т.И. Гендерные особенности дескрипции эмоционального концепта FEAR/СТРАХ (на материале современного англоязычного художественного дискурса). В статье устанавливаются гендерные особенности дескрипции эмоционального концепта FEAR/СТРАХ в современном англоязычном дискурсе. Субъекты дискурса мужского пола используют больше разговорной лексики, сленга, более широкий спектр конвенциональных и образных метафор, метафоризованных сравнений и эпитетов, а женщины – больше риторических вопросов. Дескрипции мужского страха субъектами дискурса женского пола фокусируются на внешних проявлениях эмоции, а дескрипции женского страха – на внутренних психических состояниях, в то время как у субъектов-мужчин эта разница отсутствует.

Ключевые слова: эмоциональный концепт, дескрипция, гендер, англоязычный художественный дискурс.

Popovych T.I. Gender peculiarities of description of the emotional concept FEAR (based on modern English fiction). The article establishes gender peculiarities of description of the emotional concept FEAR in modern English fiction. Male subjects of discourse use more colloquial lexemes and slang, wider range of conventional and new metaphors, metaphoric comparisons and epithets, while female subjects use more rhetoric questions. Female descriptions of male fear focus on external signs of the emotion while descriptions of female fear focus on inner psychological states; this difference is not observed in male descriptions.

Key words: emotional concept, description, gender, English fiction.

Мета статті полягає у виявленні та співставленні гендерних особливостей дескрипції емоційного концепту (далі ЕК) FEAR/ СТРАХ у сучасному англomовному художньому дискурсі.

Актуальність теми дослідження зумовлена антропною природою об'єкта й відповідністю теми дослідження пріоритетним тенденціям сучасного мовознавства, позначеного яскраво вираженою антропоцентричною спрямованістю.

Наукова новизна роботи обумовлюється тим, що ЕК FEAR/ СТРАХ вперше розглядається крізь призму гендерно специфічних уявлень про переживання емоційного стану страху чоловіками й жінками, які виявляються в особливостях опису прояву цієї емоції суб'єктами англomовного художнього дискурсу чоловічої та жіночої статі.

Страх є однією з домінуючих емоцій людини. Страх первісної людини перед явищами природи, страх війни, хвороби, катастроф, втрати кохання, страх за своє життя, за життя близьких і дорогих людей, страх перед невідомістю – всі ці та інші приклади страху підтверджують універсальність та домінуючість даної емоції.

Страх становить собою емоцію, що викликається швидким підвищенням нейронної активності. В системі людських емоцій страх постає як психічний процес, що відображає ставлення людини до самої себе та світу і характеризується мімічними, психоматичними, поведінковими змінами, які описуються